

Ako viac ukázať krásy Slovenska

Na lákanie turistov treba okrem zaujímavostí aj fungujúcu kvalitnú infraštruktúru služieb

Turizmus je biznis s nespravodlivosťou. Keď má región či krajina more, môže s peniazmi od turistov počítať takmer naisto. No musí to vnútrozemská krajina v boji o dovolenkárov zo zahraničia rovno zabaliť? To určite nie. Pretože medzi prirodzené aktíva využiteľné v turizme možno rátať aj hory, históriu či vodu, ktorá nemusí byť slaná, ak je horúca a liečivá. Ani to však nestačí.

Lákadlom pre turistov súčasnosti je totiž kombinácia zážitku z niečoho zaujímavého či príjemného a kvalitných služieb okolo. Jednoducho povedané, ak ľudia niekam cestujú, chcú nielen niečo zaujímavé vidieť a zažiť, ale po-

trebujú aj pohodlne bývať, dobre jesť a chcú sa zabávať. A získať o tom všetkom bez námahy presné a užitočné informácie. Dokopy sa tomu hovorí infraštruktúra pre turizmus.

Cesta ku kvalite

Pre bežných podnikateľov v turizme – malé a stredné firmy – je už budovanie ubytovacích kapacít, reštaurácií či wellness centier pomerne nákladná záležitosť. Nehovoriac o spoločných informačných centrách či iných službách, ktoré môžu mať podnikatelia v turizme spoločné.

Pre podporu všetkých týchto aktivít boli na programové obdobie

2007 až 2013 v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast vyčlenené prostriedky v rámci Prioritnej osi 3 - Cestovný ruch. Dokopy, pre celú prioritnú os, v sume vyše 222 miliónov eur. Dominantnú časť z toho, vyše 195 miliónov eur, tvorili v rámci opatrenia 3.1 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu nenávratné finančné prostriedky pre malé a stredné podniky v turizme. Do polovice októbra 2012 dosiahla miera čerpania v tomto opatrení niečo vyše 48 percent. Druhou odnožou osi operačného programu zacieľenej na turizmus je opatrenie 3.2 – Rozvoj informačných služieb ces-

tovného ruchu, prezentácie regiónov a Slovenska.

Oficiálny cieľ celej prioritnej osi 3 je rast konkurencieschopnosti a výkonnosti cestovného ruchu na Slovensku, teda čo najširšej skupiny ľudí, firiem aj organizácií aktívnych v turizme. Administráciu a vyhodnocovanie projektov dostala od Ministerstva hospodárstva SR ako riadiaceho orgánu na starosť Slovenská agentúra pre cestovný ruch, príspevková organizácia rezortu.

Ako hlavný cieľ využitia peňazí zo štrukturálnych fondov Európskej únie bolo stanovené pomôcť domácemu cestovnému ruchu a prednostne financovať

budovanie komplexných služieb pre turizmus s celoročným využitím. Práve tak sa má podporiť predaj služieb, ktoré poskytujú miestni podnikatelia, a priniesť ekonomický rozvoj a pracovné miesta aj do regiónov, kde je práce menej. Aby sa službám dodala pridaná hodnota, je v centre pozornosti rozvojových projektov využívanie prírodných a kultúrnych daností Slovenska, minerálnych a geotermálnych prameňov. Práve pri rozvoji pobytovej letnej i zimnej turistiky vzniká možnosť predaja dodatočných produktov a služieb, či sú to fakultatívne výlety, ochutnávky vín, prezentácia ľudových remesiel alebo predaj ich produktov.

Sezóna bez konca

Projekt prestavby a dostavby areálu termálneho kúpaliska v Dolnej Strehovej mal cieľ zvýšiť atraktivitu pre návštevníkov, pridať nové služby, no najmä rozšíriť využitie kapacít.

Oblasť, v ktorej kúpalisko leží, je známa početnými termálnymi prameňmi. Poloha obce na juhu Banskobystrického kraja, blízko hraníc s Maďarskom dáva šancu zaujať okrem turistov aj ľudí zo širokého okolia. Základom projektu, ktorý mal celkové oprávnené výdavky takmer 10,24 milióna eur, bolo okrem rekonštrukcie bazénov predĺžiť prevádzku. Na celoročné využitie malo areál uspokojiť vybudovanie hotela s wellness centrom. Nenávratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu SR dosiahol 5,12 milióna eur. Investorom aj prevádzkovateľom projektu je firma s 50-percentným podielom obce. Tá plní dobudovaním kúpaliska svoj dlhodobý cieľ využívať tamojšiu termálnu vodu po celý rok.

Bazény kúpaliska dostali počas trvania projektu, ktorý štartoval na jar 2009 a končil sa tento rok, novú technológiu a pribudli okolo nich atrakcie. Napríklad tobogan pri novom bazéne či detské ihrisko.

Konštatovanie, že z pôvodné-

Stav čerpania prostriedkov z OP KaHR v prioritnej osi 3 Cestovný ruch

(k 15. októbru 2012)

	Celková alokovaná suma (mil. €)	Vyčerpaná suma (mil. €)	Miera čerpania (%)
Prioritná os 3	222,56	108,35	48,68
v tom			
Opatrenie 3.1.	195,32	93,80	48,02

Pozn.: Rozhodnutím Európskej komisie č. C(2012)7070 zo dňa 4. októbra 2012 bol schválený návrh revízie Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, v rámci ktorého bola zvýšená suma na tento operačný program o 225 mil. €. Tieto finančné prostriedky sú cieleň na podporu riešenia nezamestnanosti mladých ľudí a prispejú aj k zintenzívneniu podpory malých a stredných podnikov

PRAMEN: Ministerstvo hospodárstva SR

ho kúpaliska sa stal menší aquapark, nie je prehnané. Okrem toho, že bazény ostali na pôvodnom mieste, zmenilo sa v areáli takmer všetko.

Hlavnou novinkou je celoročne prevádzkované wellness a kongresové centrum s ubytovaním. Kúpalisko sa tak stalo mimoriadnym relaxačným centrom, ktoré v kombinácii s niekoľkými desiatkami izieb s takmer stovkou lôžok, reštauráciou, barmi a konferenčnými miestnosťami výrazne rozšírilo ponuku pre návštevníkov Dolnej Strehovej. Okrem relaxu sa ponuka rozšírila o možnosti na kongresovú turistiku, firemné školenia a iné akcie.

Obohatiť liečivý vzduch

Kúpele Štós neďaleko Rožňavy vznikli pred vyše 129 rokmi. Jadrom ich ponuky je liečivý vzduch – ide o klimatické kúpele. Podľa prísneho hodnotenia v kúpeľníckej brandži, takzvanéj švajčiarskej klasifikácie, disponujú prostredím triedy so stupňom stimulácie 1. Laicky povedané, ide o najlepšiu klímu, ktorá je vhodná na liečenie dýchacích ciest.

Za klimatické kúpele boli uznané aj zákonom. Majú tiež ďalšie špecifikum, vďaka ktorému sú na Slovensku ojedinelé. Môžu totiž poskytovať liečbu respiračných ochorení s využitím speleoterapie. To znamená ozdravných procedúr, ktoré pacienti – návštevníci kúpeľov – podstupujú v prírodnej jaskyni.

Môžu prijať stodvadsať detských a vyše stotridsať dospelých pacientov. Kúpeľný park, hlavné aktívum tohto liečebného zariadenia, je zároveň národná kultúrna pamiatka. K naozaj štedrej prírodnej výbave sa v Kúpeľoch Štós rozhodli výrazne rozšíriť a skvalitniť služby zdravotného, no aj voľného, teda nie priamo liečebného cestovného ruchu. Základný cieľ bol skvalitniť kúpeľnú liečebnú starostlivosť, zvýšiť jej štandardy. Práve to si kúpele naplánovali ako cestu k vyššej návštevnosti. Teda prilákať výrazne vyšší počet klientov, pričom cieľom boli najmä potenciálni návštevníci z radov turistov. Okrem toho si v Kúpeľoch Štós určili aj technicko-ekonomický cieľ s dosahom na životné prostredie. Znížiť energetickú náročnosť prevádzky, a to aj s využitím obnoviteľných zdrojov energie.

Lepšie a čistejšie

V rozpočte projektu, ktorý tvorili celkové oprávnené výdavky vyše 738-tisíc eur, predstavoval nenávratný finančný príspevok zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu SR rovnú polovicu, teda viac ako 369-tisíc eur. Za takmer pol druhu roka medzi začiatkom leta 2010 a jeseňou minulého roku si kúpele naplánovali dokončiť rekonštrukciu hlavnej budovy, výrazne rekonštruovať bazén a vystavať osobný výťah pre lepšiu dostupnosť priestorov.

Energetickú časť projektu tvorilo

zateplenie budov a výstavba vlastného zdroja energie. Ten priniesol zvýšený inštalovaný výkon s využitím obnoviteľných zdrojov energie, ktorý dosiahol 0,022 megawattu. Popri tom, ako v kúpeľoch rekonštruovali hlavnú budovu Komporday, sa citelne rozšírilo aj ich vybavenie a doplnková ponuka služieb pre návštevníkov. Pribudli saunové a hydromasážne bazény, ktoré rozšírili ponuku služieb pre hostí v atraktívnom interiéri hlavného kúpeľného domu.

Keďže medzi návštevníkmi Kúpeľov Štós dosahujú tradične vysoký podiel astmatici, prispôbil sa liečbe ich ťažkostí aj saunový program. Môžu ho využívať vďaka zmenenej teplote a vlhkosti a podobne ho upravili aj pre potreby liečby iných diagnóz.

Samostatná časť projektu bola výstavba plaveckého hydromasážneho bazéna. Prínos je zjavný – rozšíriť a skvalitniť služby kúpeľov. To im výrazne zvýšilo šance získať uspokojivý počet návštevníkov, ktorí vyťažujú ich kapacity.

Projekt priniesol kúpeľom aj vitálny vodný svet, ktorý rozšíril ich ponuku služieb pre samoplatiacich klientov, no aj hostí ubytovaných v areáli. Umožňuje omnoho účinnejšie lákať aj denných návštevníkov a je k dispozícii pre obyvateľov v regióne. Dôležitý je pre nich aj praktický význam, niekoľko nových pracovných príležitostí a najmä stabilizácia zamestnanosti v mikroregióne.